

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

11.februar 2017

UPA 2017/48

Inatsisartut suleriasiani § 33 naapertorlugu aaliangigassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

1.januar 2018-miit atuutilersumik inatsisinut nalunaarutit atuutinneqalernissaannut Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aaliangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaqaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Tunngavilersuut:

Ukiuni marlunni inatsisartutut sulininni paasisarpassuarnik ilikkagarpassuarnillu ulikkaarpunga, qujanaqaarmi aamma inuuneq tamarmi ilinniarfiummat. Imaallaammi ulluinnarni inuunerput oqinnerulerlunilu nuannernerulersarpoq.

Inatsisit inatsisartutut sulinitsinni pingaaruteqartorujussuupput, Inatsisartutummi sulinitsinni inatsisit tunngavigilluinnarlugit sulivugut, nunalu inatsisit tunngavigalugit aqunneqarpoq.

Taamaattumik inatsisit inatsisartuniittunit pissarsiariuminartuunissaat, ersarissuunissaat paasiuminartuunissaallu pingaaruteqarluinnarpoq. Inatsisartunuinnaangitsoq aammali innuttaasunut kikkunnut tamanut inatsisit pissarsiariuminartuunissaat, paasiuminartuunissaallu pingaaruteqarluinnaqqissaarpoq. Ukiunili marlunni inatsisartutut sulininni ajorluartumik taamaangitsoq misilittakkama takutippaat.

Assersuutitut una tunngavilersuutigissavara:

Aatsitassanut inatsimmiittoq § 45, 2016-mi upernaakkut ataatsimiinnissatsinnut allannguutisatut siunnersuusiortifiginiartillugu tamanna misigivara. (Nunaqavissut annikitsumik aatsitassarsiorsinnaalersinneqarnissaannut tunngatillugu allannguutisatut siunnersuusiorniarninnut tunngatillugu)

Naatsumik oqaatigalugu aatsitassanut inatsit arlaleriarluni allangortinneqartarsimasoq paasivara, nutarterneqarsimagaangalli allannguutaasimasut ilanngullugit katiterneqartarsimangitsoq. Tassa imaappoq nittartakkakkut inatsit ujarlugu nassaarigukku aallugulu, naatsorsuutigissavara inatsit aasara kingulliusoq, tamarmiusoq eqqortuusorlu. Sunaaffa taamaangitsoq. Sunaaffa nutaangitsoq allangortinneqarsimangitsorlu aasimallugu.

Inatsisilerituujungikkaanni isumaqarnarsinnaavoq inatsit taanna atuuttusoq sunaaffali taamaangitsoq.

Naatsumik oqaatigalugu; inatsit sunaluunniit ujaraanni nassaarisassaq siulleq tassaavoq inatsit nutaangitsoq katiterneqarsimangitsorlu; allanguutaasimasullu allamiittut immikkullu ujartugassaasut.

Tamanna ajorpoq. Tamannalumi aamma inuit pisinnaatitaaffiinut ingerlatsiviup pisortaata Jonas Christoffersenip Sermitsiaq nr. 2 13. januar 2017-meersumi allaaserisamini uparuartorpaa uppernarsarlugulu. Uparuaanermi aalisarnermut inatsit assersuutigivaa oqaatigalugulu aalisarnermut inatsit 1970-miilli arlaleriaqaluni allangortinneqartarsimasoq, taamaattorli katiterneqartarsimangitsoq. Inuit Pisinnaatitaaffiinut ingerlatsiviup aamma Inuit

Pisinnaatitaaffiit Kalaallit Nunaata Siunnersuisoqatigiivisa killiffik pillugu nalunaarusiaminni ilaatigut imatut allapput:

"Inuit ataasikkaat inuttut pisinnaatitaaffii siuarsarniarlugit naalakkersuisunut inassuteqaatiga-arput : Innuttaasut inatsisinik atuuttunik ilisimasaqarnerat annertusarniarlugu taamaalillunilu inatsisitigut innarlitsaalisaaneq annertusarniarlugu Kalallit Nunaanni inatsisit pillugit nalunaarutit Naalakkersuisut atuutsilersissagaat"

Inatsisinut allannguutitut atatillugu inatsisit ataatsimoortillugit allanneqartalernissaannut tunngatillugu Naalakkersuisut qanoq pilersaaruteqarnerat § 37 aqutigalugu apeqquteqaateqaruma Naalakkersuisut siulittaasuat ilaatigut ima akissuteqaateqarpoq: (058/16)

"Siusinnerusukkat Naalakkersuisuusimasut nalaanni pisortatigoortumik inatsisit ataatsimoortillugit allanneqartalernissaasa eqqunneqarnissaat eqqarsaatersuutigineqarnikuuvoq, inatsisitut nalunaarutinngorlugit, suliniut aallaavittut Naalakkersuisunit akuersaarneqartoq. Inatsisitulli nalunaarutinngorlugit suliniutit atortuulersinneqarnissaa sulisutigut amigaateqarneq pissutigalugu uninnikuusimavoq. Maannakuugallartoq Naalakkersuisut piviusumik aalajangersimasunik inatsisinik nalunaarutinik eqqussinissamik pilersaaruteqanngillat."

Inuit ataasiakkaat inuttut pisinnaatitaaffiisa siuarsarneqarnissaat illersorneqarnissaallu kiisalu inatsisit paasiuminartunngorsarneqarnissaat siunertaralugit matumuuna Naalakkersuisut inatsisit pillugit nalunaarusiornissaannik suliniuteqaqqullugit inatsisartut aalajangigassaattut siunnersuuteqarpunga.

Qujanaq. Neriuppunga siunnersuutiga ilassilluarneqarumaartoq.

Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassat.

Tamanna pillugu § 37 aqutigalugu apeqquteqaatinni (058/16) Naalakkersuisut siulittaasuat akissuteqarnermini imatut allappoq:

"Naalakkersuisunit naatsorsuutigineqarsinnaasutut aningaasaqarnikkut aamma allaffissornikkut kingunerisinnaasai pillugit nutaamik naatsersuusiortoqarsimanersoq ilisimaneqanngilaq, ingerlaavartumik inatsisitigut nalunaarusiornerup kingunerisaanik."

Suliassap ingerlateriarnissaanut siunnersuutigisinnaavara maannamiit Inatsisartuni inatsisinut siunnersuutigineqartunut katiterinerup ingerlanneqarnerisigut inatsisinut nalunaarusiornissaq eqqunneqassasoq. Inatsisimmi katiterneqarnerisigut allannguutaasimasut ilanngunneqartassapput. Siunissami allannguutissat aallukkaanni inatsisinut nalunaarusiorneq piviusunngoriartuaassaaq.

Ataatsimiinnerni kingullerni arlaliusuni inatsisissatut siunnersuutit aallaavigaanni, ataatsimiinnermi ataatsimi allannguutissatut siunnersuutit 15-iusinnaanerat ilimanaateqarpoq, tassa ukiumut siunnersuutit katillugit 30-it. Inatsimmut ataatsimut ullut atorneqartut marluuppata, taava ullut suliffiusussat 60-iussasut naatsorsuutigissavarput. Inatsisilli arlaleriaqalutik allanngortinneqarsimasut, soorlu aalisarnermut inatsit, pisariunerussapput, tamannali inatsisinut ataasiakkaanuinaq atuuppoq.

Tamakkua saniatigut atuutisilernissamut atatillugu nutserisitsisoqassaaq, tassa katiterinnermi oqaasertalersuinerit nutaat nutsigassallu pissammata, nutserisullu aamma kalaallisuuinik kukkunersuiuinissaa naatsorsuutigineqassammat. Tamatuma ukiumut ukiup affaani suliassaqartitsarnissaa piviusorsuortuuvoq. Ukiuni arlalinni sulisoqareerpat inatsisit nutaanninnerit piffissami qanittumi suliarineqarsinnaanngitsutut naatsorsuutigineqartut katiterneqarnissaat pisinnaanngussasoq ilimagineqarpoq.

Uani maluginiarneqassaaq aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassaanut inatsisinut nalunaarusiornissap qanoq ittuq atuutisinneqalernissaa apeqqutaassammat. Allatut aaqiinnermi aningaasatigut kingunissai allannguuteqarsinnaapput.

Namminersorluni inuussutissarsiuteqarnermut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassat.

Inuit inuussutissarsiutinillu ingerlassallit inatsisinik ujartuinerat oqilisinneqassaaq, inatsisillu allannguutaallu katiterneqarpata paasiuminarnerulissapput. Taava paatsoornissamut ungasinnerulissaaq.

Innuttaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassat.

Innuttaasunut inatsisit atuaruminarnerulerlutillu paasiuminarnerulissapput.